

17 d'abril. — En aquest dia, fem una visita a Sibiu. Encara es conserva part de les muralles de l'antiga ciutat. La Catedral ortodoxa, on trobem grans il·luminacions amb motiu de la Setmana Santa. Església evangèlica, amb grans sarcòfags i enterraments de nobles. Cal remarcar el Museu de Brukenthal, que recull diferents estadis de la cultura: des del prehistòric fins el modern, amb reproduccions d'habitacions de cases romeneses amb escons, llits i el bressol de vimet penjat amb unes cordes al sostre; caixes de núvia, amb treballs de fusta...

Seguint per els Cárpat, terreny semblant a les valls del Pirineu, rius i boscos, petits monestirs... i el treball de la gent. El treball és obligatori des dels 16 als 58 anys per la dona, i des del 16 als 65 per l'home. Fins un any després de començar a treballar no hi ha vacances, que són només de 15 dies. No hi ha pagues extraordinàries i solament aquelles empreses que tinguin un superàvit de producció, donen un tant per cent dels beneficis, repartits entre els treballadors. No hi ha vagues ni demandes salarials.

A Curtea d'Arges, a la carretera, al costat de la parada de l'autobús, hi havia anuncis d'excursions per l'estiu: a Bulgària, a Rússia o a la Xina comunista. No anunciaven cap excursió a l'Europa Occidental. Al costat hi havia quatre fotos d'habitants del poble, amb una petita nota al peu explicant les seves faltes contra el treball o la comunitat.

En quant als jornals són inferiors als espanyols: un obrer del camp cobra 13.500 ptes. al mes; només tenen una assignació de productes del camp si la collita sobrepassa la "taxa" programada.

L'obrer industrial cobra unes 17.000 ptes. començant per un sou petit, els nous incorporats. Igualment poden tenir repartició de beneficis en cas de superar-se la producció. En quant a la jubilació, percebeixen un 75% del sou.

En cas de malaltia tenen una assignació del 75% i dret a metges i medicaments si bé, el mateix que a Espanya, han d'abonar un 25% del preu dels medicaments. Els preus dels medicaments són inferiors als espanyols: per exemple el Mexaformo val 65 ptes. aquí i a Romania en val 48, 30 aspirines valen 18 ptes.

La dona embarassada té dret a un descans de 4 mesos, des d'abans del part fins als primers mesos del fill. Si un jubilat es troba bé i vol treballar, li concedeixen poder fer-ho 4 mesos durant l'any, rebent el sou íntegre a més de la jubilació.

Les forces militars: els servei militar és obligatori d'un any i mig. Romania està inclosa dintre el Pacte de Varsòvia, de l'aliança comunista, i, per tant, sota la influència directa de Rússia, i està obligada a prendre part a les maniobres militars o possibles accions de guerra en cas d'atac a qualsevol altre estat del grup comunista. Encara hi ha un cartell a cada castell antic, caserna o camp d'aviació, prohibint totes les fotos i filmacions. Les dones han de fer instrucció un període de 15 dies dues vegades l'any i vesteixen uniforme.

En els mercats tot és venda lliure, però per tot arreu hi ha cues; files per a comprar "pesta" (peix) o carn, pel pa o per petites paperines de 250 grams de mongetes seques. Amb prou feines hi ha botigues de queviures i estan distanciades 300 o 500 metres. Únicament a la Calle Victòria es veuen botigues de cara al turisme.

Aquest mateix dia, després de fer un dinar típic en un restaurant, agafem el bus del poble per anar a Brasov. Unpassatgeres va aixecar del seient i el cedí a la Sra. Latorre. Quan va baixar li vaig agrair el gest i ell es va despedir besant-li la mà. Pot ésser reminiscència capitalista, però una senyal de bona educació que perdura. En tornar, fent el camí a l'inversa, un noi d'un 17 anys es va aixecar també. Ens vàrem preguntar: passaria el mateix a Espanya?

18 d'abril. — Avui una nova ruta visitant el castell de Bran, a on es situa la llegenda de Dràcula. En realitat va ésser un príncep, educat en la seva joventut a Constantinopla; en arribar a governar va començar a matar la noblesa i la gent que considerava; els seus enemics, fins que el van matar a ell. El nom de Dràcula procedeix d'un llibre del novel·lista anglès Bram Stoker.

19 d'abril. — Nova ruta cap el llac de Snogov.

A la nit, de tornada a Bucarest, al no donar-nos un hotel de 1.ª com deien al contracte del viatge, van fer "plante" tots els turistes espanyols, amb sorpresa d'hostalers, delegats i guies. No vollem anar a les habitacions; tots al "hall" sense mouren's. Després de demanar l'ambaixada espanyola, va venir el delegat del Servei de Turisme i un policia armat. Al dia següent vàrem anar a l'Hotel Dorovita, de luxe, fins a la nostra tornada.

Es pot comprar bé vidre de color, músiques (discs, instruments), robes típiques, artesanía de fusta o de metall, etc...

En el nostre recorregut vàrem veure el cotxes Dacia (Renault 8 ó 12, que ja es fabriquen a Romania, diuen que uns 200 diaris) i les noves construccions a la ciutat. Els obrers poden comprar-se un pis per viure-hi que els hi costa 300.000 ptes., les quals es poden pagar en 25 anys (cobrant l'estat interessos del 8%). Als pobles poden tenir de propietat una petita casa de 3 ó 4 habitacions fetes per ells mateixos en els dies o hores de festa.

El dia de tornada la gent celebrava el Dissabte de Glòria; havien sortit de la missa vespertina i anaven amb una candela pels carrers amb el llum encès.

A mí em va semblar que, per sobre del règim polític, conservaven el fervor religiós d'un passat perdut; i en certa manera recordava el públic de Catalunya assistint a les cançons d'en Lluís Llach, que encenia un llum que l'acompanyava al cantar "L'Estaca". Entre tots ho podem fer.

Dr. ANGEL LATORRE